

hvor Oplysninger, der muligen kunde mangle, vil kunne indhentes. Jeg anbefaler, som sagt, paa mit Partis Vegne Lovforslaget til velvillig Behandling.

Wilmann: Ogsaa Socialdemokratiet har jo haft Lejlighed til ved sine Medlemmer i Militærkommissionen at udtale sig om dette Forslag, inden det kom til Behandling i dette Ting. I Militærkommissionen forelaa der, som det fremgaar af Forslagets Bilag 1, et Forslag fra Forsvarsministeren, der gik noget videre end det her foreliggende, idet det ogsaa gik ud paa at nedlægge følgende Kyst- og Søforter: Taarbæk-Fortet, Hvidøre-Batteriet, Charlottenlund-Fortet, Trekroner, Lynetten, Mellemfortet, Prøvestenen, Kastrupfortet og Mosedebatteriet. Der opnaaedes imidlertid ikke Enighed herom i Militærkommissionen, og den højtærede Forsvarsminister har derfor fulgt den Fremgangsmaade, som jeg er enig med ham i, at tage, hvad der i Øjeblikket kan opnaas Enighed om, og hvad der altsaa er Mulighed for at faa gennemført. Vi Socialdemokrater, som ønsker Afrustning, betragter dette som et første-beskedent Skridt paa Vejen til vort Maal og haaber, at de øvrige Anlæg meget snart maa følge efter. Det kommer ikke saa nøje an paa, om der gaar et Par Uger mellem hver Gang, der kommer et Forslag, det hele behøver ikke just at komme paa een Gang; saa naar vi nok til sidst til Vejs Ende.

Der er, som af den højtærede Forsvarsminister udtalt ved Forslagets Forelæggelse, det ejendommelige, at disse Fæstningsværker, hvis Anlæg i sin Tid vakte saa megen Strid og Opmærksomhed, nu forsvinder paa lige den modsatte Maade, uden at det vækker nogen Strid, synes det, og uden at det vækker Opmærksomhed. Vi Socialdemokrater har alle Dage været Modstandere af Københavns Landbefæstning, baade paa Grund af den Maade, hvorpaa denne Fæstning blev gennemført, og rent saglig, fordi vi aldrig har troet, at den vilde blive til Gavn for Danmark. Vi har tværtimod haft den stik modsatte Opfattelse, at hvis den nogen Sinde blev taget i Brug, vilde det snarere blive til Skade end til Gavn for Danmark. Heldigvis har vi aldrig faaet Lejlighed til at prøve den. Vi ser derfor med Glæde, at dette Forslag er blevet forelagt og bliver gennemført.

Det ærede Medlem for Assens-Kredsen (Klaus Bernsten) mente, at det i og for sig var et lille Spørgsmaal; det drejede

sig kun om, at Foranstaltningen blev gennemført noget tidligere, end den skulde i Henhold til Militærlovene af 1909. Det er rigtigt, og jeg har ikke noget som helst imod, om de Partier, som ellers har staaet med en noget anden Opfattelse i militære Sager end vi, netop udtaler et *kun* om dette Spørgsmaal. Jeg vil ønske, at de vil udtale et lille *kun*, hver Gang der bliver Spørgsmaal om Nedlæggelse af et af vore militære Værker eller Ophævelse af en af vore militære Foranstaltninger. Det nye i Forslaget er, sagde det ærede Medlem, at Mandskabets Udskrivning indskrænkes med 500—600 Mand, og at man sparer 1 $\frac{3}{4}$ Million om Aaret. Det er ganske vist ikke noget overdreven stort Beløb, naar der er Tale om Militærudgifter, men det er en Begyndelse, og i disse Tider, hvor der er Brug for saa mange Penge, og hvor det er saa vanskeligt at faa fat i Penge, synes jeg, hver eneste Øre, vi kan spare af disse Udgifter, der efter Socialdemokratiets Opfattelse er unyttige Udgifter, har Betydning.

Men ogsaa paa anden Maade end rent principielt er jeg glad ved, at vi faar dette Lovforslag vedtaget, thi Landbefæstningens Nedlæggelse vil øve Indflydelse paa adskillige Forhold ude i det Terræn, hvor Fæstningsværkerne ligger. Jeg ved saaledes, at der i adskillige Aar har været Planer oppe om for det Terræn, som hører til Klampenborg Badeanstalt, at faa en ny Kontrakt med Staten. Saa vidt mig bekendt er det hidtil ikke lykkedes, fordi det nuværende Befæstningsanlæg krævede, at dette Terræn skulde holdes i den Stand, hvori det hidtil har henligget. Det er mig endvidere bekendt, at der er udarbejdet store Projekter til Hotel og Omlægning af Veje ude ved Klampenborg Badeanstalt, og jeg glæder mig til, at der, naar dette Lovforslag antages, meget hurtigt gaar igennem Rigsdagen, og Fæstningen bliver nedlagt, kan blive taget fat med Kraft paa disse Foranstaltninger, som baade vil skaffe en Del Arbejde og ogsaa paa anden Maade faa stor Betydning for København og Kommunerne derude. Der har ganske vist ikke været nogen almindelig Demarkationslinie omkring Københavns Landbefæstning, men det er mig bekendt, at der er adskillige Terræner, hvor man frivillig har ladet sig paalægge saadanne Servitutter og Forpligtelser, at det virker som en Demarkationslinie, og de vil altsaa blive frigjort ved dette Forslags Gennemførelse.

Det ærede Medlem antydede, at der